

risiko for, at en revisor eller en revisionsvirksomhed har overtrådt eller vil overtræde bestemmelser i eller efter loven. I forlængelse heraf anføres det – med henvisning til bestemmelsens bemærkninger – at vurderingen af, om der foreligger en sådan risiko, vil skulle relateres til noget helt konkret, og at en dommer meningsfuldt vil kunne foretage en sådan vurdering.

3.2. I anden række peges der på retssikkerhedslovens § 9, hvorefter tvangsindgreb, herunder undersøgelse af forretningslokaler, alene kan gennemføres efter reglerne i retsplejeloven om strafferetsplejen (og dermed efter forudgående retskendelse), hvis en enkeltperson eller juridisk person med rimelig grund mistænkes for at have begået en strafbar lovovertrædelse. I forlængelse heraf anføres det, at gennemførelse af tvangsindgreb efter lovforslaget forudsætter, at der er en risiko for, at der er eller kan blive tale om overtrædelse af lovgivningens regler, og at stort set alle bestemmelserne i lovforslaget og de dertil hørende bekendtgørelser er strafbelagte.

3.3. Herudover anføres det, at en revisor, der i forbindelse med et kontrolbesøg findes at have overtrådt revisorlovens bestemmelser, herunder kravet om overholdelse af god revisorskik, i realiteten vil blive indbragt for Revisornævnet, og at reaktionerne i disciplinærsystemet, der formelt set ikke er et egentligt straffesystem, har en sådan stregthed, at de næsten modsvarer de strafferetlige. Det kan derfor tænkes, at det i forbindelse med mange kontrolundersøgelser vil blive påberåbt, at disciplinæransvaret er en »straf« i retssikkerhedslovens forstand. I forlængelse heraf anføres det, at det for at undgå tvivl om, hvorvidt der i forbindelse med en undersøgelse er tale om en muligt strafflignende sanktion eller ej, vil være det enkleste – og retssikkerhedsmæssigt mest betryggende – med det samme at lade en dommer vurdere Erhvervs- og Selskabsstyrelsens grundlag for at foretage en undersøgelse.

4. Justitsministeriets bemærkninger

4.1. I lovgivningspraksis stilles der normalt ikke krav om forudgående retskendelse i forhold til bestemmelser, der giver forvaltningsmyndighederne adgang til at foretage tvangsindgreb (kontrolundersøgelser) uden for strafferetsplejen. Det skyldes, at der normalt ikke er opstillet nærmere betingelser for adgangen til at foretage sådanne tvangsindgreb, der bl.a. kan have karak-

ter af stikprøvevis kontrol og lignende, således at der normalt ikke vil være noget nærmere at prøve for domstolene.

Om baggrunden for den omtalte lovgivningspraksis kan der bl.a. henvises til Retssikkerhedskommissionens betænkning nr. 1428/2003, side 113 f., hvoraf det fremgår, at kommissionen fandt, at et almindeligt krav om forudgående retskendelse i forbindelse med tvangsindgreb uden for strafferetsplejen på den ene side ikke ville være nogen reel retssikkerhedsmæssig gevinst og på den anden side ville kunne have betydelige ressourcemæssige konsekvenser og konsekvenser for myndighedernes muligheder for at gennemføre en effektiv kontrol.

Spørgsmålet er, om der i det foreliggende tilfælde er tilstrækkeligt grundlag for at fravige den normale lovgivningspraksis og dermed stille krav om, at de omhandlede kontrolundersøgelser alene skal kunne foretages efter forudgående retskendelse.

4.2. Som nævnt under punkt 3.1 har professor Lars Bo Langsted i sit responsum anført, at en dommer meningsfuldt vil kunne foretage en bedømmelse af Erhvervs- og Selskabsstyrelsens vurdering af, om der – som det fremgår af lovforslagets § 37 – er en risiko for, at en revisor eller en revisionsvirksomhed har overtrådt eller vil overtræde bestemmelser i eller efter loven.

I forhold til dette spørgsmål skal Justitsministeriet bemærke følgende:

Det følger af lovforslagets § 39 sammenholdt med § 37, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan foretage en undersøgelse af en revisionsvirksomheds lokaler mv., hvis der foreligger en risiko for, at virksomheden har overtrådt eller vil overtræde revisorloven eller regler udstedt i medfør af denne lov. Der er således ikke tale om en kontrolbestemmelse, der – som f.eks. miljøbeskyttelseslovens § 87, stk. 1, hvorefter tilsynsmyndighederne til enhver tid, hvis det skønnes nødvendigt, har adgang til ejendomme mv. for at foretage undersøgelser efter miljøbeskyttelsesloven – er ”indholdsløs” med hensyn til, hvilke betingelser der skal være opfyldt for, at indgrebet kan foretages. Det vil derfor kunne anføres, at der bør være et krav om forudgående retskendelse, når Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal have adgang til revisionsvirksomheder, idet domstolene vil have noget at tage stilling til (nemlig om der foreligger en risiko for, at revisionsvirksomheden har overtrådt revisorloven m.v.).